

[Pradžia](#) > ... > [Jūsų Teisės](#) > [Nusikaltimų Aukos](#) > [Nukentėjusiųjų Teisės Pagal Šalis](#) > 1 - Mano, kaip nusikaltimo aukos, teisės

1 - Mano, kaip nusikaltimo aukos, teisės

Kokią informaciją, įvykus nusikaltimui, man suteiks valdžios institucija (pvz., policija, prokuroras), man dar nepranešus apie nusikaltimą?

Iki pirmosios apklausos, kuri atliekama po to, kai pranešama apie nusikaltimą, nukentėjusiajam suteikiama informacija apie jo teises. Iki to momento valdžios institucija gali suteikti nukentėjusiajam informaciją apie jo teises, kuri tomis aplinkybėmis bus naudinga.

Negyvenu ES šalyje, kurioje įvykdytas nusikaltimas (ES ir ne ES piliečiai). Kaip saugomos mano teisės?

Ne ES piliečių teisės saugomos taip pat kaip ir ES piliečių, išskyrus valstybinę kompensaciją, kurią turi teisę gauti tam tikrų nusikaltimų aukos – ši kompensacija skiriama tik ES piliečiams.

Kokią informaciją gausiu, jei pranešiu apie nusikaltimą?

Iki pirmos apklausos nukentėjusysis raštu gauna informaciją apie savo pagrindines teises, įskaitant jo statusą parengiamajame procese, tai, ar jis gali prašyti imtis tam tikrų veiksmų (pvz., apklausti liudytojus), teisinio atstovo pagalbą, įskaitant prašymą suteikti teismo skirtą atstovą, teisę perduoti bylą tarpininkavimui, susipažinti su bylos medžiaga, apskųsti sprendimą, kuriuo procesas nutraukiamas, galimybę gauti žalos atlyginimą iš kaltinamojo arba gauti valstybinę kompensaciją, taip pat teisinės pagalbos prieinamumą, galimas apsaugos ir pagalbos priemones, galimybę gauti Paramos aukoms ir iš įkalinimo įstaigų išėjusiems asmenims fondo (lenk. *Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej*) paramą, galimybę išduoti Europos apsaugos orderį, paramą aukoms teikiančias organizacijas ir dėl proceso patirtų išlaidų kompensavimą.

Ar turiu teisę gauti nemokamas vertimo žodžiu ar raštu paslaugas (kai kreipiuosi į policiją ar kitas institucijas, arba tyrimo ar teismo nagrinėjimo metu)?

Proceso, kuriame dalyvauja lenkiškai nekalbantis nukentėjusysis, metu padeda vertėjas. Nukentėjusiajam skirti arba jo parengti raštai išverčiami. Nukentėjusiajam nereikia padengti vertimo išlaidų.

Kaip valdžios institucija užtikrina, kad suprasčiau ir būčiau suprastas (jei esu vaikas; jei turiu negalią)?

Vaikams, kurie yra nusikaltimo aukos, atstovauja tėvai arba juos globojantys asmenys. Asmenų, kuriems reikia pagalbos (pvz., pagyvenusiems asmenims), vardu jų teises gali įgyvendinti juos globojantis asmuo. Tėvai arba globėjai turėtų užtikrinti, kad jų globojami nukentėjusieji tinkamai dalyvautų procese, o jeigu kyla abejonų, ar jie tinkamai supranta kaltinimus ir proceso svarbą, jie gali apie tai informuoti procesą vykdančią valdžios instituciją.

Paramos aukoms tarnybos

Kas teikia paramą aukoms?

Lenkijoje Paramos aukoms ir iš įkalinimo įstaigų išėjusiems asmenims fondas kaupia finansinius išteklius tokiems tikslams kaip parama nusikaltimo aukoms ir jų artimiausiems giminaičiams. Fondą valdo teisingumo ministras, kuris skiria subsidijas konkurso tvarka atrinktomis NVO, specializuotoms teikti paramą aukoms. Fondo finansuojama pagalba apima teisinę, psichologinę ir materialinę paramą.

Ar policija mane automatiškai nukreips į paramos aukoms tarnybą?

Iki pirmos apklausos procesą vykdanči valdžios institucija privalo informuoti nukentėjusį, kad galima pasinaudoti Paramos aukoms ir iš įkalinimo įstaigų išėjusiems asmenims fondo teikiama parama.

Kaip saugomas mano privatumas?

Duomenys apie nukentėjusiojo gyvenamąją ir darbo vietą nusikaltimo vykdytojui neteikiami.

Kalbant apie liudytojus, – kitaip tariant, tai dažniausiai aktualu visiems nukentėjusiesiems, – prokuroras arba teismas itin svarbiais atvejais gali nuspręsti neskelbti jų asmens duomenų ir kitų aplinkybių, sudarančių sąlygas nustatyti jų tapatybę. Tai įmanoma, kai kyla pagrįstas susirūpinimas dėl pavojaus to asmens arba to asmens artimiausio giminaičio gyvybei, sveikatai, laisvei ar didelei jo turto daliai.

Ar tam, kad man būtų suteikta aukoms skiriama parama, prieš tai turiu pranešti apie nusikaltimą?

Galimybė naudotis aukoms skiriama parama nuo pranešimo apie nusikaltimą nepriklauso. Asmuo, pageidaujantis gauti paramą, turi tik įrodyti, kad jo atžvilgiu buvo padarytas nusikaltimas.

Asmens apsauga, jei man kyla pavojus

Kokio pobūdžio apsaugos esama?

Jeigu kyla grėsmė gyvybei arba sveikatai, nukentėjusysis ir jo artimiausi giminaičiai turi teisę:

- į apsaugą proceso metu;
- į fizinę apsaugą;
- į pagalbą persikeliant.

Kas gali man suteikti apsaugą?

Apsaugą teikia atitinkamoje provincijoje jurisdikciją turintis policijos viršininkas.

Ar kas nors įvertins mano bylą, kad nustatytų, ar nusikaltimo vykdytojas man negali padaryti daugiau žalos?

Įvertinimą, ar reikia suteikti ir toliau teikti apsaugą ir paramą, atlieka policijos viršininkas, kurio kompetencijai priklauso atitinkama provincija.

Ar kas nors įvertins mano bylą, kad nustatytų, ar baudžiamosios teisenos sistema (tyrimo arba teismo nagrinėjimo metu) man negali padaryti daugiau žalos?

Už procesą atsakinga valdžios institucija privalo procesą, kuriame dalyvauja nukentėjusysis, vykdyti taip, kad nekiltų neigiamų padarinių. Ji visada turėtų reaguoti į padėtį, kai su nukentėjusiuoju nesielgiama pagarbiai arba kai nukentėjusysis nesijaučia saugus.

Išžagavimo ir panašiais atvejais nukentėjusysis apklausiamas specialioje patalpoje, nedalyvaujant nusikaltimo vykdytojui.

Teismo nagrinėjimo metu pirmininkaujantis teisėjas gali nurodyti kaltinamajam išeiti iš salės, kol nukentėjusysis duoda parodymus.

Kokia apsauga numatyta ypač pažeidžiamoms aukoms?

Jeigu nukentėjusiajam reikia pagalbos, nes, pvz., dėl savo amžiaus ar sveikatos problemų jis negali aktyviai dalyvauti teismo nagrinėjimo procese, jo teises gali įgyvendinti jį globojantis asmuo.

Esu nepilnametis. Ar turiu specialių teisių?

Nukentėjusiųjų, kurie yra nepilnamečiai, teises įgyvendina jų atstovai pagal įstatymą arba juos globojantis asmuo. Jeigu nusikaltimą padarė tėvai, nepilnamečiui teismo nagrinėjimo procese atstovauja globėjas *ad litem*.

Mano šeimos narys mirė įvykdžius nusikaltimą. Kokios mano teisės?

Jeigu nukentėjusysis miršta, vietoj jo procese gali dalyvauti jo artimiausi giminaičiai. Tada jie turi visas nukentėjusiojo teises.

Mano šeimos narys buvo nusikaltimo auka. Kokios mano teisės?

Artimiausi nukentėjusiųjų giminaičiai turi teisę į teisinę, psichologinę ir materialinę paramą, finansuojamą Paramos aukoms ir iš įkalinimo įstaigų išėjusiems asmenims fondo lėšomis. Sunkiausiais atvejais, kai kyla pavojus tų asmenų gyvybei ar sveikatai, jiems gali būti suteiktos apsaugos ir paramos priemonės (apsauga per procesą, fizinė apsauga, pagalba persikeliant).

Ar galiu pasinaudoti tarpininkavimo paslaugomis? Kokios taikomos sąlygos? Ar būsiu saugus vykstant tarpininkavimo procesui?

Jeigu nukentėjusysis ir kaltinamasis sutinka, byla parengiamuoju etapu arba teismo proceso metu gali būti perduota tarpininkui. Tarpininkas tarpininkauja nešališkai ir konfidencialiai. Tarpininkaujant nukentėjusysis gali pristatyti savo poziciją, t. y. nurodyti, ko jis tikisi iš nusikaltimo vykdytojo. Tarpininkavimas baudžiamojo proceso nenutraukia, tačiau į jo rezultatus atsižvelgia ir prokuroras, ir teismas.

Kur galiu rasti teisės aktą, kuriame būtų išdėstytos mano teisės?

Nusikaltimų aukų teises reglamentuojančios nuostatos išdėstytos Baudžiamojo proceso kodekse (lenk. *Kodeks postępowania karnego*), Baudžiamajame kodekse (*Kodeks karny*), Bausmių vykdymo kodekse (*Kodeks karny wykonawczy*), 2005 m. liepos 7 d. Valstybinių kompensacijų tam tikrų nusikaltimų aukoms įstatyme (*ustawa z dnia 7 lipca 2005 r. o państwowej kompensacie przysługującej ofiarom niektórych czynów zabronionych*, konsoliduotas tekstas, įstatymų leidinys, 2016 m., 325 punktas), 2014 m. lapkričio 28 d. Nukentėjusiųjų ir liudytojų apsaugos ir paramos jiems įstatyme (*ustawa z dnia 28 listopada 2014 r. o ochronie i pomocy dla pokrzywdzonego i świadka*, įstatymų leidinys, 2015 m., 21 punktas), 2015 m. rugsėjo 29 d. Reglamente dėl Paramos aukoms ir iš įkalinimo įstaigų išėjusiems asmenims fondo (*rozporządzenie z dnia 29 września 2015 r. w sprawie Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej*, įstatymų leidinys, 2019 m., 683 punktas) ir 2004 m. birželio 17 d. Įstatyme dėl skundų, susijusių su šalies teisės reikalauti, kad jos būtų be nepagrįsto delsimo išnagrinėta prokuroro vykdomame ar prižiūrimame parengiamajame procese arba teismo procese, pažeidimu (*ustawa z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki*, konsoliduotas tekstas, įstatymų leidinys, 2018 m., 75 punktas, su pakeitimais).

█ Paskutinis naujinimas: 14/07/2025

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija

neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.